

Lejla Didik Sarajlić

Delegatkinja u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

Bosna i Hercegovina
Federacije Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA

n/r gđa Lidija Bradara, predsjedavajuća

Sarajevo, 23.07.2018. godine

Primijeno: 24-07-2018			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	- 02 -	1355	/18

PREDMET: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona FBiH, hitni postupak

Poštovani,

U skladu sa čl. 155., 172. i 186. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03 i 21/09), radi razmatranja i usvajanja po hitnom postupku, dostavljam Vam na razmatranje tekst Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Federacije BiH.

Na osnovu člana 186. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, predlažem da se prethodno navedeni akt Prijedloga zakona razmatra po hitnom postupku iz razloga navedenih u tekstu ispod (detaljnije obrazloženo u dijelu II. "Razlozi za donošenje Zakona").

- Predložene izmjene i dopune Zakona ciljaju na otklanjanje uočenih nedostataka u njegovoj primjeni, ciljajući ka povećanju efikasnosti procesuiranja i kažnjavanja počinilaca krivičnih dijela nasilja i seksualnog nasilja nad ženama i djecom, kao i nasilja u porodici.
- Intencija ovog Prijedloga zakona je **obavezno usklađivanje** Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH," broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11, 59/14, 76/14, 46/16) sa **sljedeće tri izuzetno važne Konvencije, ratifikovane od strane BiH:**
 1. Konvencija UN o pravima djeteta,
 2. Konvencija Vijeća Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zloupotrebe (poznata i kao Lanzarote konvencija) i
 3. Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija).
- Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, član 2. Ljudska prava i osnovne slobode, obavezuje Federaciju da osigura najviši nivo međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu Ustava.
- Potreba za usvajanjem izmjena i dopuna proizilazi i iz potrebe **harmonizacije** domaćeg zakonodavstva i to: Krivičnog zakona FBiH sa odredbama Zakona o ravnopravnosti spolova u BiH, Zakona o zabrani diskriminacije u BiH, te Zakona o zaštiti od nasilja u porodici FBiH.
- Također, **usvajanje ovih izmjena je neophodno** kako bi došlo do međusobne harmonizacije Krivičnih zakona Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta čime bi se ujednačila prava i položaj građana koji su žrtve krivičnih dijela nasilja i seksualnog nasilja, bez obzira na područje življenja.
- **Komiteo UN za prava djeteta** je izrazio svoju zabrinutost u pogledu neusklađenog zakonodavstva vezanog za nasilje u porodici što predstavlja značajnu prepreku u osiguranju sprečavanja i kažnjavanja svih oblika nasilja nad djecom. Komiteo je naglasio da vrste i dužine krivičnih sankcija za seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje djece u domaćem krivičnom zakonodavstvu nisu srazmjerne posljedicama koje ova djela ostavljaju na žrtve, te u tom smislu **zahtjeva od zakonodavnih tijela da**

u okviru svoje nadležnosti obezbjede adekvatne i srazmjerne kazne za počinioca seksualne eksploatacije djece i djela zlostavljanja.

- Postupajući po preporukama UN Komiteta za prava djeteta, Vijeće ministara BiH je na 9. sjednici održanoj 2. juna 2015. godine donijelo Odluku o usvajanju Akcionog plana za djecu Bosne i Hercegovine (2015-2018) koji utvrđuje neophodnost pokretanja inicijative kojim bi se krivično-pravna zaštita djece od seksualne zloupotrebe i iskorištavanja uskladila sa preuzetim međunarodnim standardima

- Na potrebu za izmjene i dopune Krivičnog zakona FBiH ukazalo je i Vijeće za djecu BiH, savjetodavno tijelo Vijeća ministara BiH, koje je Federalnom ministarstvu pravde 2017. godine uputilo Inicijativu za izmjene i dopune Krivičnog zakona FBiH u smislu usklađivanja sa preuzetim obavezama iz potpisanih međunarodnih ugovora (tzv. Lanzarote konvencije i Istanbulske konvencije).

Predložena zakonska rješenja u ovom prijedlogu zakona su potpuno uskladeni sa zahtjevima navedene Inicijative.

- Također, preko 6000 građana FBiH, u okviru javne kampanje „Šutnja nije zlato“, potpisalo je peticiju kojom su izrazili podršku predloženim zakonskim rješenjima i njegovoj harmonizaciji sa međunarodnim standardima i zakonodavstvom u RS.

Važno je napomenuti da su na izradi ovog Prijedloga zakona radili pravni eksperti iz Udruženja "Zemlja djece u BiH", Udruženja "Žene ženama" i Udruženja tužilaca FBiH (federalna tužiteljica i predsjednica Udruženja Hajrija Hažiomerović Muftić), što govori u prilog činjenici da je predmetni Prijedlog zakona stručno obrađen.

Ono što posebno zabrinjava, te zahtijeva hitnost usvajanja ovog Prijedloga jesu sljedeće činjenice:

Lice koje je osuđeno za krivično djelo protiv spolne slobode i morala učinjeno na štetu djeteta, nakon izdržane kazne može ponovo nesmetano i bez ograničenja da obavlja pozive, aktivnosti i funkcije koje ga dovode u kontakt sa djecom (škole, vrtići, sportski klubovi...).

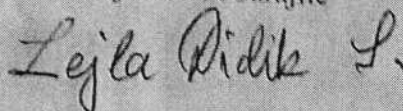
Nevođenjem posebnih evidencije lica koja su pravosnažno osuđena za krivična djela učinjena na štetu spolnog integriteta djeteta, kao i brisanje osude iz kaznene evidencije za ove počinioca nakon proteka određenog vremena, stvara se pravno i društveno okruženje koje, s jedne strane rehabilituje pedofile, a s druge strane povećava rizik i otvara prostor da počinioci ovih djela mogu da rade sa djecom i brinu o njima.

Na kraju, želim naglasiti da predmetni prijedlog Zakona podnosim na inicijativu Udruženja "Zemlja djece u BiH" koje već godinama radi sa djecom koja su žrtve krivičnih djela seksualnog nasilja nad djecom

Dakle, iz svih prethodno pobrojanih razloga, kao što sam to već prethodno i navela, predlažem da se Prijedlog zakona razmatra po hitnom postupku.

S poštovanjem,

Lejla Didik Sarajlić

Delegatkinja u Domu naroda Parlamenta FBiH

PRIJEDLOG

**Zakon
o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Federacije BiH**

Član 1.

U Krivičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH," broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11, 59/14, 76/14, 46/16), Opći dio, 1- Glava prva, u članu 2. (Značaj izraza u ovom zakonu) stav 12. mijenja se i glasi:

„(12) Dijete, kao žrtva krivičnog djela, je osoba koja nije navršila osamnaest godina života.“

Stav 13. se briše.

Član 2.

U članu 16. (Tok i prekid zastarjelosti krivičnog gonjenja) iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:
„(2) Zastarijevanje krivičnog gonjenja za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivična djela protiv braka, porodice i mladeži, koja su načinjena na štetu djeteta, počinje teći od dana punoljetstva žrtve.“

Dosadašnji stavovi (2), (3), (4), (5) i (6) postaju stavovi: (3),(4), (5), (6) i (7).

Alternativno:

U članu 20. (Nezastarivost krivičnog gonjenja i izvršenja kazne) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarjeva za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivična djela protiv braka, porodice i mladeži, koja su načinjena na štetu djeteta.“

Član 3.

U članu 43a. (Zamjena kazne zatvora) iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Kazna zatvora u smislu stava (1) ovog člana izrečena za krivično djelo protiv spolne slobode i morala kao i krivično djelo protiv braka, porodice i mladeži, koja su učinjena na štetu djeteta, ne može se zamijeniti novčanom kaznom.“

Član 4.

U članu 45. (Uvjetni otpust) iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:

„(5) Lice osuđeno za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivično djelo nasilja u porodici ne može biti uvjetno otpušten.“

Član 5.

U članu 51. (Granice ublažavanja kazne) iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Ublažavanje kazne u smislu stava (1) ovog člana neće se primjeniti za krivična djela protiv spolne slobode i morala, krivično djelo nasilje u porodici, kao ni učiniocu koji je ranije dva ili više puta osuđivan za istovrsno krivično djelo.“

Član 6.

U članu 71. (Vrste sigurnosnih mjera) u stavu (1) iza tačke e) „lišenje predmeta“ dodaju se nove tačke g), h), i), j) koje glase:

- „g) zabrana približavanja i komunikacije sa određenim licem;*
- h) obavezan psihosocijalni tretman;*
- i) zabrana pristupa internetu;*
- j) udaljenje iz zajedničkog domaćinstva.“*

Član 7.

U članu 76. (Zabrana vršenja poziva, aktivnosti ili funkcije) iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(2) Učiniocu krivičnog djela protiv spolne slobode i morala izvršenog na štetu djeteta izriče se sigurnosna mjera zabrane potpunog vršenja bilo kojeg zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja se dovodi u vezu sa djecom, bez vremenskog ograničenja. “

Dosadašnji stavovi (3) i (4) postaju stavovi (4) i (5).

Član 8.

Iza člana 78. (Oduzimanje predmeta) dodaju se novi članovi 78a. (Zabrana približavanja i komunikacije sa određenim licem), 78b. (Obavezan psihosocijalni tretman), 78c. (Zabrana pristupa internetu), 78d. (Udaljenje iz zajedničkog domaćinstva) koji glase:

„Član 78a.

Zabrana približavanja i komunikacije sa određenim licima

(1) Učiniocu krivičnog djela sa elementima nasilja sud može za određeno vrijeme zabraniti približavanje oštećenom na određenoj udaljenosti, zabraniti pristup oko mjesta stanovanja ili mjesta rada, zabraniti dalje uznemiravanje oštećenog odnosno dalju komunikaciju sa oštećenim, ako se opravdano može očekivati da bi dalje vršenje takvih radnji od učinioca krivičnog djela bilo opasno po oštećenog.

(2) Sigurnosnom mjerom iz stava 1. ovoga člana može se učiniocu krivičnog djela zabraniti približavanje i komunikacija sa drugim licem, ukoliko bi takvo ponašanje od učinioca predstavljalo psihičko uznemiravanje oštećenog.

(3) Sud određuje trajanje ove sigurnosne mjere koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od dvije godine, računajući od dana pravosnažnosti presude, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora odnosno u zdravstvenoj ustanovi za čuvanje i liječenje ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Ako učinilac za vrijeme uvjetnog otpusta prekrši zabranu približavanja ili komunikacije iz stava 1. i 2. ovoga člana, uvjetni otpust će se opozvati.

(5) Ako učinilac tokom vremena provjeravanja određenog uvjetnom osudom prekrši zabranu približavanja ili komunikacije iz stava 1. i 2. ovoga člana, sud će opozvati uvjetnu osudu i izreći utvrđenu kaznu.

(6) U rješenju kojim sud izriče zaštitu mjeru iz stava 7. ovog člana, sud će odrediti mjesto, područja i udaljenost od najmanje 200 metara na kojoj se učinilac ne smije približiti žrtvi.

„Član 78b

Obavezan psihosocijalni tretman

(1) Učiniocu koji je učinio krivično djelo sa elementima nasilja sud može izreći obavezan psihosocijalni tretman, ako na osnovu ranijeg života učinioca i psihičkih karakteristika njegove ličnosti utvrdi da postoji opasnost da će ponoviti takvo ili slično djelo i da je radi otklanjanja ove opasnosti potreban psihosocijalni tretman.

(2) Ako je krivično djelo sa elementima nasilja učinjeno prema licu mlađem od 18 godina starosti sud će učiniocu ovog djela izreći sigurnosnu mjeru obaveznog psihosocijalnog tretmana.

(3) Sud određuje trajanje ove sigurnosne mjere koja ne može biti kraća od šest mjeseci niti duža od dvije godine, računajući od dana pravosnažnosti odluke.

(4) Ako je ova sigurnosna mjera izrečena uz kaznu zatvora, izvršava se u ustanovi za izdržavanje kazne zatvora. Ako osuđeni, nakon puštanja na uvjetni otpust, ne nastavi sa izvršavanjem ove mjere u drugoj odgovarajućoj ustanovi, uvjetni otpust će se opozvati.

(5) Ako se učinilac tokom vremena provjeravanja određenog uvjetnom osudom ne podvrgne obaveznom psihosocijalnom tretmanu, sud će opozvati uvjetnu osudu i izreći utvrđenu kaznu.“

„Član 78c.

Zabrana pristupa internetu

(1) Sigurnosnu mjeru zabrane pristupa internetu od šest mjeseci do dvije godine, računajući od izvršnosti sudske odluke, sud će izreći učinitelju koji je krivično djelo počinio putem interneta ako postoji opasnost da će zlouporabom interneta ponovno počiniti krivično djelo.

(2) Vrijeme provedeno u zatvoru ili zdravstvenoj ustanovi za čuvanje i liječenje ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Sud će o pravosnažno izrečenoj mjeri obavijestiti regulatorno tijelo nadležno za elektroničke komunikacije koje će osigurati njezino provođenje.“

„Član 78.d

Udaljenje iz zajedničkog domaćinstva

(1) Sigurnosnu mjeru udaljenja iz zajedničkog domaćinstva sud može izreći licu koje je učinilo nasilje prema članu porodice sa kojim živi u zajedničkom domaćinstvu, ako ocijeni da postoji opasnost da će učinilac ponovo izvršiti nasilje prema članu zajedničkog domaćinstva i da je radi otklanjanja ove opasnosti neophodno njegovo udaljenje iz zajedničkog domaćinstva.

(2) Sud određuje trajanje ove mjere koje ne može biti kraće od šest mjeseci niti duže od dvije godine. Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ili u ustanovi za čuvanje i liječenje ne uračunava se u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Učinilac krivičnog djela kojem je izrečena ova sigurnosna mjera dužan je da u prisustvu policijskog službenika odmah po pravosnažnosti presude napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor koji čini zajedničko domaćinstvo sa žrtvom.

(4) Ako osuđeni ne postupi po sigurnosnoj mjeri ili prekrši ovu mjeru, sud će opozvati uvjetni otpust i izreći utvrđenu kaznu.“

Član 9.

U članu 122. (Amnestija) iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Amnestija se ne može dati licima koja su pravosnažno osuđena za krivična djela protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta.“

Član 10.

U članu 123. (Pomilovanje) iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Pomilovanje se ne može dati licima koja su pravosnažno osuđena za krivična djela protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta.“

Član 11.

Član 125. (Brisanje osude) stav (4) mijenja se i glasi:

„(4) Osuda na kaznu dugotrajnog zatvora i osuda za krivično djelo protiv spolne slobode i morala učinjena na štetu djeteta ne briše se iz kaznene evidencije.“

Član 12.

U članu 125a. (Podaci iz kaznene evidencije) iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi: